

DECIZIA nr.189
din 18 martie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.219/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Publicată în Monitorul Oficial nr.466 din 04.05.2021

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Valentina Bărbățeanu	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Sorin-Ioan-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.219/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată din oficiu de Tribunalul București – Secția a III-a civilă în Dosarul nr.36366/3/2018 și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.2242D/2020.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarele nr.2243D/2020, nr.2244D/2020, nr.2245D/2020, nr.2246D/2020, nr.2247D/2020, nr.2248D/2008, nr.2249D/2020, nr.2250D/2020, nr.2400D/2020, nr.2470D/2020 și nr.2503D/2020, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi de lege, ridicată din oficiu de Tribunalul București – Secția a III-a civilă în Dosarele nr.36366/3/2018, nr.38833/3/2018, nr.39119/3/2018, nr.39389/3/2018, nr.40081/3/2018, nr.40259/3/2018, nr.41069/3/2018, nr.3925/3/2020, nr.7718/3/2020 și nr.30264/3/2018, precum și de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor în Dosarul nr.3005/120/2019 al Curții de Apel Ploiești – Secția I civilă și în Dosarul nr.16352/3/2018 al Curții de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

4. La apelul nominal, se prezintă, pentru Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, domnul Radu Alexandru Ghencea, consilier juridic în cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, entitate care asigură Secretariatul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, având delegație de reprezentare depusă la dosarele cauzei. De asemenea, în Dosarul nr.2244D/2020, răspunde domnul Teodor Rafael-Ștefănescu, în calitate de mandatar al părții Gheorghe-Carol Rafael-Ștefănescu. Se constată lipsa celorlalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea Dosarelor nr.2243D/2020, nr.2244D/2020, nr.2245D/2020, nr.2246D/2020, nr.2247D/2020, nr.2248D/2008, nr.2249D/2020, nr.2250D/2020, nr.2400D/2020, nr.2470D/2020 și nr.2503D/2020 la Dosarul nr.2242D/2020. Reprezentanții părților și cel al Ministerului Public sunt de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art.53 alin.(5) din Legea nr.47/1992, dispune conexarea Dosarelor nr.2243D/2020, nr.2244D/2020,

nr.2245D/2020, nr.2246D/2020, nr.2247D/2020, nr.2248D/2008, nr.2249D/2020, nr.2250D/2020, nr.2400D/2020, nr.2470D/2020 și nr.2503D/2020 la Dosarul nr.2242D/2020, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, care solicită admiterea excepției, reiterând argumentele expuse în fața instanțelor care au sesizat Curtea Constituțională, consemnate în scris în dosarele acestora.

7. Mandatarul părții Gheorghe-Carol Rafael-Ștefănescu depune la dosar concluzii scrise, în care precizează, în esență, că este benefică actualizarea sistemului de calcul al despăgubirilor, noua modalitate nefiind de natură să conducă la prelungirea excesivă a duratei procesului și nici să genereze un val de procese pentru recalcularea despăgubirilor deja stabilite, de vreme ce legea civilă nu se aplică retroactiv.

8. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate, apreciind că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art.1 alin.(3) și (5), art.16, art.21 și art.147 alin.(4). Consideră, totodată, că sunt neîntemeiate criticile prin raportare la dispozițiile art.44, art.53 și art.111 din Legea fundamentală. În esență, arată, în ceea ce privește neconcordanța cu dispozițiile art.1 alin.(3) și (5) din Constituție, că textul de lege supus controlului de constituționalitate este neclar și imprevizibil, ca urmare a nerespectării normelor de tehnică legislativă, prin inversarea regulii cu excepția de la aceasta în ceea ce privește alegerea grilei notariale prin raportare la care se evaluează imobilul. De asemenea, prin calcularea despăgubirilor în funcție de grila notarială în vigoare în anul precedent emiterii deciziei de compensare de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, se ajunge ca valoarea despăgubirilor să depindă de anumite împrejurări aleatorii, cum ar fi durata procesului civil sau disponibilitatea Comisiei Naționale de a emite decizia de compensare. Referitor la neconstituționalitatea textului de lege criticat prin raportare la dispozițiile art.16 din Legea fundamentală, invocă cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr.725 din 7 octombrie 2020, în sensul că este discriminatorie stabilirea a două sisteme de evaluare a imobilelor, în funcție de calitatea persoanei care solicită despăgubiri. De asemenea, consideră că se nesocotește și dreptul la un proces echitabil, prin aceea că instanța de judecată nu va putea soluționa cauza pe fond, întrucât stabilirea despăgubirilor se face în funcție de grila notarială valabilă pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională, ceea ce înseamnă că evaluarea imobilelor va depinde de atitudinea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, care este pârât în procesele formulate de persoanele îndreptățite în temeiul Legii nr.165/2013, rămânând la latitudinea sa momentul la care va emite decizia, moment în funcție de care vor fi evaluate imobilele și stabilite despăgubirile corespunzătoare. În fine, susține că se încalcă și dispozițiile art.147 alin.(4) din Constituție, referitoare la forța obligatorie a deciziilor Curții Constituționale, întrucât, din cronologia procesului legislativ, rezultă că Legea nr.219/2020 a fost adoptată cu intenția de a eluda cele statuate de instanța de control constituțional prin Decizia nr.725 din 7 octombrie 2020.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin Încheierile din 17 noiembrie 2020, 19 noiembrie 2020 și 4 decembrie 2020, pronunțate în Dosarele nr.36366/3/2018, nr.36366/3/2018, nr.38833/3/2018, nr.39119/3/2018, nr.39389/3/2018, nr.40081/3/2018, nr.40259/3/2018, nr.41069/3/2018, nr.3925/3/2020, nr.7718/3/2020 și nr.30264/3/2018, nr.3005/120/2019 și nr.16352/3/2018, **Tribunalul București – Secția a III-a civilă, Curtea de Apel Ploiești – Secția I civilă și Curtea de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.219/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.** Excepția a fost ridicată din oficiu de Tribunalul București – Secția a III-a civilă și de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor în cauze având ca obiect soluționarea unor cereri de acordare a dreptului la măsurile compensatorii reglementate de Legea nr.165/2013 și obligarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor la emiterea deciziilor de compensare și stabilirea de către instanță a punctelor aferente valorii imobilului preluat abuziv.

10. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, se susține, în esență, încălcarea prevederilor art.147 alin.(4) din Constituție, referitor la obligativitatea deciziilor Curții Constituționale, ca urmare a nesocotirii celor statuate de instanța de contencios constituțional în Decizia nr.725 din 7

octombrie 2020, prin care s-a constatat că Legea privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.72/2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013 și pentru instituirea unor măsuri tranzitorii este neconstituțională în ansamblul său. Legea nr.219/2020 a reluat soluția legislativă a cărei neconstituționalitate a fost constatată prin decizia menționată, fiind adoptată fără să se mai aștepte publicarea deciziei în Monitorul Oficial. Adoptarea, prin Legea nr.219/2010, într-o manieră urgentă, a modificărilor aduse prevederilor art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013 a condus la ignorarea considerentelor Deciziei nr.725 din 7 octombrie 2020 prin care s-a constatat neconstituționalitatea Legii privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.72/2020 în raport cu principiul egalității în drepturi, prin instituirea unei diferențieri pe criterii arbitrare, sub aspectul modalității de evaluare a imobilelor, între persoane aflate în aceeași situație juridică, și anume între persoanele îndreptățite la măsuri reparatorii în temeiul legislației reparatorii anterioare, pe de o parte, și persoanele care au dobândit, în temeiul unor contracte cu titlu oneros, drepturile convenite potrivit legilor de restituire a proprietății, pe de altă parte. Constatarea neconstituționalității articolului unic a Legii privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.72/2020 instituia obligația legiuitorului de a nu adopta un text identic cu cel care a făcut deja obiectul controlului de constituționalitate și a fost declarat neconstituțional.

11. În privința încălcării art.1 alin.(5) din Constituție, se susține că modificarea adusă prevederilor art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013 nu are caracter clar și este imprezvizibilă, având o argumentație în totală contradicție cu efectele pe care textul modificat se preconizează a le produce. Astfel, neclaritatea textului decurge din stabilirea, sub denumirea de excepție, a regulii privind evaluarea imobilelor, respectiv utilizarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională, în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia. Legea califică excepții aceste situații care sunt, în fapt, regula în materia soluționării dosarelor administrative privind acordarea măsurilor reparatorii pentru imobilele preluate abuziv, statuând în mod neclar utilizarea unei grile valabile pe anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor. Se arată că, în condițiile accesului la instanță deja valorificat în temeiul art.33-35 Legea nr.165/2013 de către titularii drepturilor, instanțele vor fi puse în imposibilitatea alegerii unei anumite grile notariale în raport de care să se efectueze evaluarea, nefiind cunoscut momentul la care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor va emite ulterior decizia de compensare, durata de judecată a acestor cauze depășind de regulă doi ani, inclusiv în calea de atac a apelului. Dificultatea de aplicare a textului va conduce la imposibilitatea valorificării efective a dreptului de către cei interesați în fața instanțelor de judecată. Concomitent, instanțele nu pot adopta soluții în sensul pronunțării doar asupra obligației Comisiei Naționale de a emite deciziile de compensare, lăsând la latitudinea acesteia calculul cuantumului punctajului convenit. Deciziile Curții Constituționale referitoare la art.21 din Legea nr.165/2013 fac referire în mod constant la faptul că instanțele au obligația de a se pronunța pe fond în privința cererilor de stabilire a valorii imobilelor și, în mod corespunzător, a punctajului aferent. Același aspect, al obligării instanțelor de a se pronunța pe fondul cererilor de stabilire a punctelor de acordat reiese și din jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum rezultă din Decizia nr.XX din 2007 pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii.

12. Din perspectiva încălcării normelor de tehnică de legislativă, se arată, totodată, că legea utilizează două modalități de evaluare a imobilelor pentru care se acordă despăgubiri, prin raportare atât la grila notarială valabilă la data intrării în vigoare a Legii nr.165/2013, cât și la grila notarială valabilă pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională. Această reglementare este neclară, deoarece consacră o regulă, însoțită de o excepție care se aplică în marea majoritate a situațiilor și care, în realitate, nu constituie o excepție.

13. În contradicție cu expunerea de motive, care privește doar modificarea art.31 din Legea nr.165/2013 prin adăugarea alin.(3¹) în sensul instituirii obligației Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților să emită un singur titlu de plată pentru deținătorii de puncte care sunt persoane certificate de entități desemnate de statul român sau de alte state membre ale Uniunii Europene sau de statul de reședință, ca supraviețuitor al Holocaustului, modificarea art.21 alin.(6) din lege, schimbarea modalității de evaluare nu determină decât prelungirea în fiecare dosar administrativ/dosar aflat pe rolul instanțelor a procedurii de evaluare cu o perioadă de timp necunoscută.

14. Se susține că textul criticat va conduce, totodată, la declanșarea unui val de litigii în cadrul cărora persoane cărora le-au fost deja soluționate dosarele administrative, prin emiterea deciziilor de compensare de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, fie în cadrul procedurii administrative, fie în temeiul hotărârilor judecătorești pronunțate, să solicite acordarea diferenței de valoare. Prin modificarea după numai șapte ani de la adoptare, a prevederilor referitoare la modalitatea de evaluare de despăgubirilor, se anihilează orice garanție privind durata sau rezultatul procedurilor, care practic sunt impuse a fi reluate de legiuitor fără o minimă justificare. Or, câtă vreme legiuitorul a

adoptat o anumită modalitate de evaluare, prin utilizarea unui criteriu stabil de-a lungul timpului, anume valoarea din grila notarială a anului 2013, aplicabilă pentru toate persoanele solicitante ale măsurilor reparatorii, schimbarea survenită după șapte ani de aplicare a acestei legi și înlocuirea cu valori variabile de la an la an, fără o justificare rezonabilă, care nu se bazează pe nicio decizie a Curții Constituționale ori a Curții Europene a Drepturilor care să se fi pronunțat în privința neconformității criteriului stabilit cu Legea fundamentală ori cu Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, imprimă un caracter imprevizibil modificărilor aduse textului, punând persoanele implicate în proceduri administrative în situații incerte, pe viitor putând să se aștepte oricând ca legiuitorul să modifice legea în funcție de interese care scapă oricărei logice și juridice înțelegeri. Se încalcă astfel principiul stabilității/securității raporturilor juridice.

15. În privința încălcării art.111 alin.(1) teza a doua din Constituție, se arată că modificarea legislativă criticată are implicații foarte largi și împovărătoare asupra bugetului de stat, prin urmare era obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului. Totodată, în considerarea dispozițiilor art.15 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2020 republicată și a deciziei Curții Constituționale nr.331/2019, fiind vorba de o inițiativă a cărei adoptare poate atrage majorarea cheltuielilor bugetare, inițiatorii ar fi trebuit să prezinte fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr.500/2002 privind finanțelor publice, cu modificările și completările ulterioare.

16. **Curtea de Apel Ploiești – Secția I civilă** consideră excepția de neconstituționalitate este întemeiată. În acest sens, arată că opinia sa nu poate și nu trebuie să fie contrară celor statuate de Curtea Constituțională, astfel încât precizează că prevederile art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013, astfel cum a fost modificat prin art.1 din Legea nr.219/2020, sunt contrare dispozițiilor art.16 privind egalitatea în drepturi, art.21 privind accesul liber la justiție, art.44 privind dreptul de proprietate privată și art.53 alin.(2) privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau a unor libertăți consacrate în Constituție.

17. **Curtea de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie** consideră excepția de neconstituționalitate este întemeiată, fiind încălcate dispozițiile art.16 din Constituție

18. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

19. **Președintele Camerei Deputaților, Președintele Senatului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.278 din 17 mai 2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.219/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1011 din data de 30 octombrie 2020, având următorul conținut: „(6) *Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia. Prin excepție, în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, iar dreptul de proprietate nu a fost tranzacționat după preluarea abuzivă de stat a imobilului, evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin utilizarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională. Evaluarea se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.*”

22. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art.1 alin.(3) și (5) referitoare la caracteristicile statului român și la principiul legalității, art.21 privind accesul liber la justiție, art.44 privind dreptul de proprietate privată

și art.53 alin.(2) privind restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți, art.111 alin.(1) teza a doua privind informarea Parlamentului de către Guvern și art.147 alin.(4) privind efectele deciziilor Curții Constituționale.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că soluția legislativă criticată a mai format obiect al controlului de constituționalitate, exercitat de Curtea Constituțională în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție. Astfel, prin Decizia nr.725 din 7 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.959 din 19 octombrie 2020, Curtea a admis obiecția de neconstituționalitate a Legii privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.72/2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și instituirea unor măsuri tranzitorii, constatând încălcarea dispozițiilor art.16 din Constituție.

24. Conținutul normativ al prevederilor art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013, vizate de suspendarea dispusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.72/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.412 din 19 mai 2020, era cel stabilit prin Legea nr.22/2020 pentru modificarea Legii nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și pentru completarea articolului 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.221 din 18 martie 2020. Potrivit acestuia, evaluarea imobilului care face obiectul deciziei se face prin utilizarea grilei notariale valabile la data emiterii deciziei de către Comisia Națională.

25. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.72/2020, s-a dispus suspendarea aplicării art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013 în redactarea precizată, până la data de 1 martie 2021. Totodată, pe perioada suspendării, prin aceeași ordonanță de urgență s-a prevăzut revenirea la soluția legislativă anterioară adoptării Legii nr.22/2020, potrivit căreia evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr.165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia.

26. Prin articolul unic din Legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.72/2020, care a format obiectul controlului exercitat de Curtea Constituțională prin Decizia nr.725 din 7 octombrie 2020, precizată, a fost modificat implicit art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013, urmând ca, pe perioada suspendării, evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri să se facă diferențiat, prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr.165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia - în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia -, respectiv prin utilizarea grilei notariale valabile la data emiterii deciziei de către Comisia Națională - în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, iar dreptul de proprietate nu a fost tranzacționat după preluarea abuzivă de stat a imobilului.

27. Prin decizia menționată, Curtea a reținut, în esență, (paragrafele 53 și 54), că realizarea unei distincții între cele două categorii de beneficiari ai despăgubirilor, sub aspectul modalității de evaluare a imobilelor, în condițiile în care valoarea unui imobil este aceeași, indiferent de destinatarul despăgubirilor ce se acordă pentru acesta, nu își găsește nicio justificare prin prisma interpretării date de Curtea Constituțională principiului egalității și nediscriminării, contravenind dispozițiilor art.16 din Legea fundamentală. În acest sens, Curtea a observat că, în ceea ce privește persoanele în patrimoniul cărora a fost transmis, prin intermediul unor contracte cu titlu oneros, dreptul de a obține măsurile reparatorii, legiuitorul a realizat deja o diferențiere față de titularii originari ai dreptului de proprietate și de moștenitorii acestora, prin faptul că a reglementat exclusiv posibilitatea acordării unei despăgubiri constând într-un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului, excluzând, așadar, atât posibilitatea restituirii în natură, cât și cea a compensării integrale prin puncte, pe considerentul că măsurile de preluare abuzivă s-au răsfrânt, direct sau indirect, doar asupra titularilor dreptului și moștenitorilor acestora. În consecință, Curtea a constatat că criteriul utilizat de legiuitor pentru stabilirea modalității de evaluare a imobilelor este unul pur subiectiv, care nu are nicio legătură cu beneficiarii despăgubirilor, și, prin urmare, contrar prevederilor art.16 din Constituție.

28. Ulterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei nr.725 din 7 octombrie 2020, a intrat în vigoare Legea nr.219/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1011 din 30 octombrie 2020, care, prin art.I pct.1, a menținut, de principiu, soluția legislativă a cărei neconstituționalitate a fost constatată de Curtea Constituțională, consacrand o modalitate de

reglementare similară celei cuprinse în Legea privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.72/2020 - în sensul că a instituit același dublu standard în privința modalității de evaluare a bunului imobil, în funcție de calitatea persoanei căreia i se acordă măsuri compensatorii -, soluție legislativă asupra căreia Curtea Constituțională s-a pronunțat prin decizia mai sus menționată.

29. Potrivit dispozițiilor art.147 alin.(4) din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii, astfel că, în situația în care instanța de control constituțional a constatat neconstituționalitatea unei anumite soluții legislative în controlul *a priori* de constituționalitate, nu este permis ca aceasta să devină parte a dreptului pozitiv prin intermediul unui alt act normativ, diferit de cel cu privire la care Curtea Constituțională s-a pronunțat. Or, în cazul de față, ulterior publicării în Monitorul Oficial a Deciziei nr.725 din 20 octombrie 2020, Legea nr.219/2020 a intrat în vigoare și a transpus în dreptul pozitiv o soluție legislativă care conservă viciul de neconstituționalitate al art.I pct.1 din Legea privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.72/2020. O asemenea reglementare este contrară Deciziei nr.725 din 7 octombrie 2020 și, prin urmare, nesocotește art.147 alin.(4) din Constituție.

30. Ca urmare a constatării, prin prisma efectului general obligatoriu al deciziei sale anterioare, a viciului de neconstituționalitate determinat de încălcarea dispozițiilor art.147 alin.(4) din Legea fundamentală, în acord cu jurisprudența sa în materie, Curtea nu va mai analiza criticile de neconstituționalitate ce vizează fondul reglementării (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr.619 din 11 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.6 din 4 ianuarie 2017, Decizia nr.140 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.377 din 14 mai 2019, paragraful 84, sau Decizia nr.58 din 12 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.205 din 13 martie 2020, paragraful 62, decizia nr.725 din 7 octombrie 2020, precitată, paragraful 56).

31. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată din oficiu de Tribunalul București – Secția a III-a civilă în Dosarele nr.36366/3/2018, nr.38833/3/2018, nr.39119/3/2018, nr.39389/3/2018, nr.40081/3/2018, nr.40259/3/2018, nr.41069/3/2018, nr.3925/3/2020, nr.7718/3/2020 și nr.30264/3/2018 și de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor în Dosarul nr.3005/120/2019 al Curții de Apel Ploiești – Secția I civilă și în Dosarul nr.16352/3/2018 al Curții de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie și constată că prevederile art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.219/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Tribunalului București – Secția a III-a civilă, Curții de Apel Ploiești – Secția I civilă și Curții de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 18 martie 2021.